

Mestna občina Nova Gorica
Župan Samo Turel
Trg Edvarda Kardelja 1
5000 Nova Gorica
Mestna.obcina@nova-gorica.si

Občina Šempeter-Vrtojba
Župan mag. Milan Turk
Trg Ivana Roba 3a
5290 Šempeter pri gorici
info@sempeter-vrtojba.si

Občina Idrija
Župan Tomaž Vencelj
Mestni trg 1
5280 Idrija
Obcina.idrija@idrija.si

Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj
Minister dr. Aleksander Jevšek
Kotnikova 5
1000 Ljubljana

Zadeva: PREDLOG SPREMEMB ZAKONA O SPODBUJANJU SKLADNEGA REGIONALNEGA RAZVOJA

Na podlagi informacij o napovedanih spremembah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, na pristojno ministrstvo naslavljamo **pobudo in zahtevo po ponovni preučitvi postavljenih kriterijev za uvrščanje občin v obmejna problemska območja**. Dosedanji način oz. vstopni pogoji, po našem mnenju niso primerni in že v osnovi izpodbijajo načela spodbujanja skladnega regionalnega razvoja. V seznam problemskih obmejnih območij v 4. členu Uredbe o določitvi obmejnih problemskih območij so umeščena območja oziroma občine, ki so neprimerno razvitejša, kot območja, ki niso na trenutnem seznamu obmejno problemskih območij, pa se zaradi (direktne) obmejne regije srečujejo z izzivi, ki jih sama obmejna lega prinaša.

Demografskimi izzivi obmejnih in problemskih območij zahtevajo drugačen pristop, ukrepi bi morali naslavljati – izboljšanje kvalitete življenja na območjih in zagotavljanje pogojev za oblikovanje kreativnih delovnih mest z višjo dodano vrednostjo. Na območju Zahodne Slovenije, še posebej Goriške razvojne regije izpostavljamo dejstvo, da občine obsegajo večja geografska območja (napram npr. občinam v Vzhodni Sloveniji) in da za razvoj odmaknjenih, hribovitih delov občine prav tako potrebujejo namenska razvojna sredstva do katerih pa nekatere občine (Mestna občina Nova Gorica, Občina Šempeter-Vrtojba, Občina Idrija) niso upravičene.

Na nivoju regije in občin se zavedamo, da samo zakon ZSRR-2 ne more napraviti bistvenih sprememb v smislu skladnega regionalnega razvoja, če se ukrepov ne podpre tudi v drugih sektorskih politikah. Le tako bo mogoče strateško, celostno in dolgoročno naslovili ključne izzive razvojno ogroženih območij.

Vzvod za učinkovito spodbujanje obmejnih problemskih območij je lahko torej le njihova učinkovita prepoznavna, tipizacija ter prilagojeni in programsko povezani ukrepi, opredeljeni v slovenskih politikah kot tudi v okviru ukrepov nove finančne perspektive. (Vir: CRPV V16-1945).

Najprej je potrebno prevetriti opredelitev OPO. Nekatere razvojno ogrožene občine izpadejo iz te opredelitve, ker ne ležijo v obmejnem pasu. Druge, ki pa niso razvojno ogrožene oz. so celo nadpovprečno razvite in niso demografsko ogrožene pa po kriterijih spadajo v OPO.

Določiti je potrebno tudi tipizacijo občin kot predlagano v CRP V6-1945, saj občine vključene v OPO izkazujejo različne potrebe po razvojnih sredstvih.

Sistem OPO je zamenjal predhodni sistem opredeljevanja širšega koncepta manj razvitih območij, ta je kot kriterij vseboval tudi problematiko obmejnosti. Ocenjujemo, da so zakonodajalci s tako širokimi kazalniki, ki med OPO uvršča praktično pol zahodne Slovenije, želeli hkrati nasloviti tudi razvojne probleme perifernih in – zlasti na Vzhodu Slovenije - tradicionalno manj razvitih območij.

Do pred kratkim uvrščenost med OPO ni prinesla bistvenih bonitet. Posebnih razpisov ni bilo prav veliko. Šele v zadnjem času in v povezavi z razpisi sredstev za okrevanje in odpornost, OPO pridobijo znaten delež točk na razpisih in pridobijo absolutno prednost pred ostalimi občinami ne glede na kakovost pripravljenih projektnih predlogov. Prav tako gospodarski subjekti, ki niso v OPO niso upravičeni za kandidiranje na javne razpise za sofinanciranje podjetniških projektov ne glede na potrebe v okolju.

Prav pri teh razpisih se je pokazala diskriminatornost zastavljenega sistema tudi znotraj občin vključenih v OPO. Manjše občine, ki sicer sodijo v OPO so bile v slabšem položaju napram tistim občinam, ki so nadpovprečno razvite in sodijo v OPO npr. po kriteriju deleža Nature 2000, saj le-te lahko pripravijo in sofinancirajo bolj dodelane projekte.

Naši predlogi so:

- **ponovno je potrebno opredeljevanje manj razvitih območij ter znotraj tega izpostaviti obmejna območja,**
- **pri opredelitvi problemskih območij naj ne bo meja opredelitve le-tega administrativna enota občine (izjemne raznolikosti razvitosti znotraj občin) ampak definiranje območja po npr. naseljih;**
- **dvostrnost: opredeljevanje širših problemskih območij (subregij) ter horizontalni ukrepi samo za obmejne občine,**
- **za opredelitev obmejnosti naj se uporabijo le merila, ki opredeljujejo obmejnost kot podkategorija manj razvitih območij.**

Opredeleitev novega sistema OPO bi morala temeljiti na strokovnih analizah.

Predloge smo oblikovali na podlagi usmeritev, ki jih je predlagal prof. dr. Simon Kušar. Uporabili smo tudi izsledke Projekta V6-1945 medresorsko usklajeno spodbujanje razvoja v obmejnih problemstkih območjih v okviru ciljnega raziskovalnega programa »CRP-2019« v letu 2019, vodja projekta dr. Janez Nared.

V pričakovanju vašega odziva vas pozdravljamo.

S spoštovanjem.

Nova Gorica

Šempeter pri Gorici

Idrija

Datum: _____

Datum: 18.7.2023
Številka: 007-4/2023-1

Datum: 12.7.2023

Mestna Občina Nova Gorica
Po pooblastilu župana Sama Turela
št. 020-0003/2023-6
z dne 29.6.2023
podžupan Marko Tribušon

Občina Šempeter-Vrtojba
Župan
Mag. Milan Turk

Občina Idrija
Župan
Tomaž Vencelj

